

บทที่ 3

สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การพัฒนาพฤติกรรมกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี

ในการศึกษาสภาพการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R & D) โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participation Action Research : PAR) เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนอง โอน ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยระยะที่ 1 ดังนี้

1. คำถามการวิจัย
2. วัตถุประสงค์การวิจัย
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. สภาพปัจจุบันของพฤติกรรมกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี
5. ปัญหาและความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาล หนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี ซึ่งในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

คำถามการวิจัย

สภาพปัจจุบันของการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาล หนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี เป็นอย่างไรและมีอะไรบ้าง

1. สภาพการใช้พลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี เป็นอย่างไรและมีอะไรบ้าง
2. ปัญหา และความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี เป็นอย่างไรและมีอะไรบ้าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้พลังงานไฟฟ้าของบุคลากรในโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี
2. เพื่อศึกษาปัญหา และความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรในโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี

กรอบการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นเนื้อหาสำหรับเป็นกรอบการวิจัยไว้ 3 ประเด็น ได้แก่

1. ความรู้เกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า
2. เจตคติเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า
3. พฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้า

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมกรประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน

1. ประชากร

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1.1 ผู้ที่มีส่วนสำคัญ ในการพัฒนาพฤติกรรมกรประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย บุคลากรในโรงพยาบาลหนองโดน จังหวัดสระบุรี ที่สามารถเข้าร่วมโครงการได้ โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 40 คน

1.2 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการพัฒนาพฤติกรรมกรใช้พลังงานไฟฟ้าของบุคลากรในโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย

1.2.1 คณะกรรมการบริหารงานโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี จำนวน 5 คน

1.2.2 คณะกรรมการบริหารโรงพยาบาลหนองโดนภาคเอกชน จำนวน 1 คน

1.2.3 ผู้แทนกลุ่มงาน/ฝ่ายต่างๆ จำนวน 8 กลุ่มๆ ละ 1 คน รวม 8 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิด ทฤษฎี ตำรา และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการประหยัดพลังงานไฟฟ้า โดยแบ่งโครงสร้างของแบบสอบถามเป็น 4 ตอน ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านความรู้ของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน มีจำนวน 17 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ (ตอบถูก-ตอบผิด)

ตอบถูก ให้คะแนน 1 คะแนน

ตอบผิด ให้คะแนน 0 คะแนน

ตอนที่ 2 เจตคติเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีจำนวน 16 ข้อ เป็นแบบวัดที่เป็นแบบประเมินค่า 4 ระดับ ได้แก่

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน 3 คะแนน
เห็นด้วย	ให้คะแนน 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน 1 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน 0 คะแนน

ตอนที่ 3 พฤติกรรมเกี่ยวกับการประหยัดพลังงาน มีจำนวน 40 ข้อ เป็นแบบวัดที่เป็นแบบประเมินค่า 4 ระดับ ได้แก่

ทำทุกครั้ง	ให้คะแนน 3 คะแนน
ทำเกือบทุกครั้ง	ให้คะแนน 2 คะแนน
ทำเป็นบางครั้ง	ให้คะแนน 1 คะแนน
ไม่ได้ทำ	ให้คะแนน 0 คะแนน

ตอนที่ 4 คำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติตามมาตรการประหยัดพลังงานของโรงพยาบาลหนองโดน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

3. วิธีการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้ในเรื่องการประหยัดพลังงาน พฤติกรรมการประหยัดพลังงาน สภาพปัญหา การรับรู้ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ มาตรการประหยัดพลังงานของโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดขอบเขตของเนื้อหาในแบบสอบถาม

2. สร้างแบบวัดพฤติกรรมโดยยึดมาตรการประหยัดพลังงานสำหรับอาคารโรงพยาบาลหนองโดน เป็นตัวแบบ นำมาศึกษาพฤติกรรมที่บุคลากรทุกฝ่ายปฏิบัติร่วมกัน จากนั้นนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม และนำไปปรึกษาอาจารย์ผู้ดูแล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. สร้างแบบวัดเจตคติเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า เพื่อนำมาศึกษาความคิดของบุคลากรของโรงพยาบาลหนองโดน จากนั้นนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม และนำไปปรึกษาอาจารย์ผู้ดูแล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. สร้างแบบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม เพื่อที่จะได้นำความคิดเห็น มาทำการวิเคราะห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้และผ่านการตรวจสอบแล้วนำมาวิเคราะห์ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ความรู้เกี่ยวกับการประหยัดพลังงาน ข้อมูลพฤติกรรมเกี่ยวกับการประหยัดพลังงาน เจตคติ

เกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า แล้วได้นำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแปลความหมายดังนี้

4.1.1 ในการสอบถามความรู้ พิจารณาจากจำนวนและร้อยละของผู้ตอบถูก แล้ว แปลผล ดังนี้

ตอบถูกตั้งแต่ ร้อยละ 80 ขึ้นไปแสดงว่า มีความรู้มาก

ร้อยละ 50.1-79.9 แสดงว่า มีความรู้ปานกลาง

น้อยกว่าร้อยละ 50 แสดงว่า มีความรู้น้อย

4.1.2 แบบสอบถามเจตคติเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า โดยใช้เกณฑ์ของชูศรี วงษ์รัตนะ (2541, หน้า 7)

คะแนนเฉลี่ย 0 - 0.74 แสดงว่า มีเจตคติระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 0.75 - 1.50 แสดงว่า มีเจตคติระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.25 แสดงว่า มีเจตคติระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.26 - 3.00 แสดงว่า มีเจตคติระดับมากที่สุด

4.1.3 แบบสอบถามข้อมูลพฤติกรรมเกี่ยวกับการประหยัดพลังงาน โดยใช้เกณฑ์ของชูศรี วงษ์รัตนะ (2541, หน้า 7)

คะแนนเฉลี่ย 0 - 0.74 แสดงว่า มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 0.75 - 1.50 แสดงว่า มีการปฏิบัติน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.25 แสดงว่า มีการปฏิบัติมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.26 - 3.00 แสดงว่า มีการปฏิบัติมากที่สุด

4.2 การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมในด้านการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรในโรงพยาบาลและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ที่ได้ตรวจสอบแล้วนำมาวิเคราะห์ประกอบกัน โดยผู้วิจัยได้ยึดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและการจำแนกประเภทตามกรอบการวิจัย

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี

จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพฤติกรรมประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี เก็บข้อมูลจากบุคลากรของโรงพยาบาลหนองโดน จำนวน 40 คน ผลการวิจัยมีดังนี้

1.1 ความรู้เกี่ยวกับการประหยัดพลังงานของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลหนองโดน ในด้านความรู้การประหยัดพลังงานของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลหนองโดน พบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้มากกว่าร้อยละ 90 ขึ้นไป มีเพียงบางประเด็นได้แก่ ข้อที่ 7 โทรทัศน์สีกินไฟเท่ากับโทรทัศน์

ชาวตำรายุ่ละ 65.00 และข้อที่ 2 อายุการใช้งานของหลอดนีออนสั้นกว่าหลอดไฟธรรมดาอยู่ละ 77.50 ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 1

1.2 เจตคติเกี่ยวกับการใช้พลังงานอย่างประหยัดของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลหนองโดน

ในด้านเจตคติกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลหนองโดน พบว่า เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลหนองโดนยังมีเจตคติที่ดีต่อการใช้พลังงานไฟฟ้าในระดับที่น้อยที่สุดในหลายประเด็น ได้แก่ ข้อที่ 14 การประหยัดพลังงานไฟฟ้าควรทำเฉพาะในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมเท่านั้น ส่วนภาคที่อยู่อาศัยและราชการไม่จำเป็น ($\bar{X} = 0.45$, $SD = .677$) ข้อที่ 16 เราไม่จำเป็นต้องประหยัดพลังงานไฟฟ้าในโรงพยาบาลเพราะถือว่าเป็นของส่วนรวม ($\bar{X} = 0.45$, $SD = .677$) ข้อที่ 8 การประหยัดพลังงานไฟฟ้ายังไม่ถึงเวลาที่จะต้องทำอย่างเร่งด่วน ($\bar{X} = 0.63$, $SD = .705$) ข้อที่ 11 ความสะดวกสบายในชีวิตจะลดลงมากถ้ามีการใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด ($\bar{X} = 0.95$, $SD = .639$) ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 2

1.3 พฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลหนองโดน

ในด้านพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลหนองโดน พบว่า ยังมีเจ้าหน้าที่ที่มีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าอยู่ระดับน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 4 การใช้คอมพิวเตอร์ที่มีแผ่นสะท้อนแสง เพื่อช่วยกระจายความสว่าง ($\bar{X} = 0.53$, $SD = .847$) ข้อที่ 7 ในบริเวณที่ต้องการแสงสว่างน้อย จะนำหลอดไฟออกบางส่วน ($\bar{X} = 0.93$, $SD = .997$) ข้อที่ 22 หน่วยงานใช้คอมพิวเตอร์ที่เป็นระบบประหยัดพลังงาน (มีสัญลักษณ์ "Energy Star") ($\bar{X} = 0.73$, $SD = .987$) ตามลำดับ สำหรับระดับพฤติกรรมการปฏิบัติในระดับน้อย ได้แก่ ข้อที่ 5 บริเวณที่จำเป็นต้องเปิดไฟทั้งคืน หน่วยงานจะใช้หลอดไฟที่มีวัตต์ต่ำในบริเวณนั้น ($\bar{X} = 1.40$, $SD = 1.033$) ข้อที่ 3 หน่วยงานมีการเลือกใช้หลอดไฟที่มีประสิทธิภาพสูงแต่กินไฟน้อยการตัดหลอดไฟบางส่วนออก ($\bar{X} = 1.44$, $SD = 1.021$) และข้อที่ 6 หน่วยงานมีการติดตั้งไฟเฉพาะจุดแทนการเปิดไฟทั้งห้อง ($\bar{X} = 1.45$, $SD = 1.131$) ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 3

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลหนองโดน ทั้งในด้านสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า พบว่า

สภาพปัจจุบันของการประหยัดพลังงานไฟฟ้า เจ้าหน้าที่ยังให้ความร่วมมือน้อย โดยเฉพาะการเปิดไฟ หรือเครื่องใช้ไฟฟ้าทิ้งไว้ โดยเฉพาะไฟทางเดินระหว่างตึก ไฟส่องสว่างถนน ที่มีทั้งการเปิดก่อนเวลาที่ควรเปิดและไม่ปิดเมื่อสว่างแล้ว สำหรับเครื่องใช้ไฟฟ้าที่เป็นปัญหามากก็คือการเปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้ในขณะที่ไม่มีคนดู หรือเปิดทุกครั้งที่มาทำงาน ซึ่งก็คือเปิดทั้งวัน ในขณะที่มีผู้ช่วยมาขอรับการรักษาเจ้าหน้าที่ก็จะออกไปดูผู้ช่วยแล้วเปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้ เหตุการณ์นี้เกิดเป็นประจำจนเป็นเรื่องปกติของโรงพยาบาล

ในส่วนของไฟทาง มักจะหน้าที่ของยามรักษาการณ์ที่จะเป็นคนเปิดและปิด เมื่อยามไม่ได้ไปปิด เจ้าหน้าที่ที่เห็นก็ไม่ปฏิบัติช่วยเหลือ ซึ่งคิดว่าธูไรซ์ของเราเป็นหน้าที่ของยามทำไม่ไปปิดเอง ในส่วนของไฟแสงสว่างที่ถนนทางเดินภายในบริเวณโรงพยาบาล ในหลายๆจุดยังไม่จำเป็นต้องเปิดไฟ เพราะไม่ใช่จุดที่ต้องใช้แสงสว่าง แต่ก็เปิดทิ้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะการติดตั้งระบบปิดเปิดกระทำที่จุดเดียว จึงเปิดไฟทั้งหมด ในบางส่วนยังมีต้นไม้ปกคลุมหนาทึบ แสงส่องไม่ถึงเป็นจุดที่ต้องใช้แสงสว่าง

ในส่วนของเครื่องปรับอากาศก็เช่นเดียวกัน มักจะเปิดในเวลากลางวัน มากกว่ากลางวัน ในทุกจุดของโรงพยาบาลที่ให้บริการผู้ป่วย ในส่วนของฝ่ายบริหาร ห้องตรวจแพทย์ ห้องทันตกรรม ห้องเภสัชกรรม จะเปิดเฉพาะเวลากลางวันตอนบ่ายเป็นต้นไป

สำหรับไฟในห้องทำงานซึ่งส่วนใหญ่ยังเป็นสวิทเปิดปิดที่ใช้ด้วยกันทีละหลายหลอด ซึ่งเป็นมาตั้งแต่แบบก่อสร้าง เป็นเรื่องที่แก้ไขได้ยากมาก และจะเป็นภาระแก่โรงพยาบาลมากกว่า แต่มีไม่มากจุดนัก

ในด้านการกระตุ้นเตือนให้เจ้าหน้าที่ช่วยกันประหยัดพลังงานไฟฟ้า ทางโรงพยาบาลได้กำหนดเป็นมาตรการตามที่จังหวัดกำหนดมา แต่มันก็ทำได้ยากมาก เพราะทุกคนยังเห็นว่าค่าใช้จ่ายไม่ใช่ของตนเป็นของโรงพยาบาล ยังไม่มีการรณรงค์ การปิดป้ายชักชวน การประหยัด หรือมีกิจกรรมที่ส่งผลต่อการประหยัดเท่าใดนัก ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก มีดังนี้

พยาบาล “ ก็ไม่ใช่หน้าที่ของพยาบาลที่จะต้องปิดหรือเปิดไฟทาง ยามเขาจะมาเปิดหรือปิดเอง ไม่งั้นก็เวรที่ออฟิศ...”

ยาม “ บางทีผมก็ลืมไปปิดบ้างเหมือนกัน ก็ไม่เห็นมีใครจะสนใจปิดแทนให้บ้าง....”

ผู้บริหาร “ ก็พยายามที่จะบอกทุกคนในที่ประชุมว่า หากใครเห็นว่าไฟยังเปิดอยู่ มันสว่างแล้วก็ช่วยกันปิด ช่วยกันประหยัดบ้าง....”

พยาบาล “ ก็ไม่รู้จะทำอะไร ตอนว่างก็ต้องดูทีวี แต่บางทีก็ไม่ได้ปิด เตียวกก็ต้องมาเปิดอีก เลยปล่อยมันไว้อย่างนั้น....”

คนงาน “ ก็รู้รับว่าจะต้องช่วยกันประหยัด แต่การเปิดปิดเครื่องใช้ไฟฟ้าส่วนใหญ่พยาบาลเขาเปิดปิดครับ ผมไม่ค่อยมีส่วนเกี่ยวข้อง ยกตัวอย่างแอร์ ครับ เวลาเขาสั่งให้เปิดก็เปิด ผมเองไม่กล้าเปิดใช้เองหรอกครับ....”

พยาบาล “ บางครั้งก็เปิดปิดไม่เป็นเวลา โดยเฉพาะแอร์ ตอนกลางวันมักจะไม่ค่อยเปิดถ้าไม่ร้อนมากนัก ส่วนกลางคืนต้องเปิดเพราะถ้าไม่เปิดแมลงจะเข้ามาในห้องทำงาน จึงเปิดแอร์ แล้วปิดหน้าต่างประตู

ฝ่ายบริหาร “ ไฟทางที่ถนน ก็ดูอยู่เหมือนกันว่าจะเปลี่ยนสายไฟใหม่ด้วย เพราะเก่ามากแล้ว ตั้งแต่เปิดโรงพยาบาล แล้วก็ปรับเปลี่ยนหลอดไฟด้วย....”

สำหรับความต้องการการพัฒนาการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลหนองโดน พบว่า เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดมีความเห็นว่า ควรจะร่วมกันประหยัด ในทุกๆ เรื่อง ทุกๆ ฝ่าย รวมทั้งการเพิ่มมาตรการที่เป็นการเฉพาะของโรงพยาบาลหนองโดน การปรับเปลี่ยนหลอดไฟ สายไฟ การกำหนดเวลาปิดเปิดไฟทาง ไฟส่องสว่างถนน การเปิดโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ หรือไปในห้องทำงานถ้าไม่มีใครอยู่ในห้องก็ควรจะปิดมากกว่าเปิดทิ้งไว้หลายๆ การอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ และการปิดป้ายเชิญชวน

ตาราง 2 ความรู้เกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากร โรงพยาบาลหนองโดน
อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี

ความรู้การประหยัดพลังงานไฟฟ้า	ผู้ตอบถูก		ระดับ ความรู้
	จำนวน	ร้อยละ	
1. หลอดไฟฟ้าที่มีประสิทธิภาพสูงและกินไฟน้อยจะทำให้ประหยัดพลังงานไฟฟ้า	37	92.5	มาก
2. อายุการใช้งานของหลอดนีออนสั้นกว่าหลอดไฟธรรมดา	31	77.50	ปานกลาง
3. ควรเลือกใช้หลอดไฟฟ้าที่มีกำลังวัตต์ตามความเหมาะสมของการใช้งาน	39	97.50	มาก
4. สลากประหยัดพลังงานเบอร์ 5 แสดงให้รู้ว่าเป็นสลากประหยัดพลังงานไฟฟ้า	40	100	มาก
5. เครื่องปรับอากาศที่เปิดใช้เป็นประจำ ควรตั้งอุณหภูมิที่เหมาะสมที่ 25 องศาเซลเซียส	39	97.50	มาก
6. ไม่จำเป็นต้องทำความสะอาดแผ่นกรองอากาศของเครื่องปรับอากาศเพราะไม่มีผลต่อการประหยัดงาน	37	92.50	มาก
7. โทรทัศน์สีกินไฟเท่ากับโทรทัศน์ขาวดำ	26	65.00	ปานกลาง
8. การเสียบปลั๊กเครื่องรับโทรทัศน์ทิ้งไว้ ทำให้เปลืองไฟมากขึ้น	36	90.00	มาก
9. อย่าใส่ของในตู้เย็นมากเกินไป ต้องมีช่องว่างภายในให้อากาศหมุนเวียน	38	95.00	มาก
10. ยางหุ้มฝาตู้เย็นต้องเปลี่ยนเมื่อปิดตู้ได้ไม่สนิทเพื่อความเย็นจะได้ไม่รั่วออก	36	90.00	มาก

ตาราง 2 (ต่อ)

ความรู้การประหยัดพลังงานไฟฟ้า	ผู้ตอบถูก		ระดับ ความรู้
	จำนวน	ร้อยละ	
11. วิธีการใช้ตู้เย็นอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด คือ การตั้งตู้เย็นให้ชิดผนังมากที่สุด	37	92.50	มาก
12. การรพรมน้ำมาก ๆ จะช่วยให้รีดผ้าได้เรียบและประหยัดไฟ	37	92.50	มาก
13. ในการอบอาหารควรเปิด-ปิด ฝาตู้อบอยู่เสมอ ๆ เพื่อดูว่าอาหารสุกหรือยัง	40	100	มาก
14. ปัจจุบันเครื่องใช้ไฟฟ้าในประเทศของเราใช้แรงเคลื่อน 220 โวลท์	37	92.50	มาก
15. การทาสีผนังด้วยสีอ่อน เพื่อช่วยสะท้อนแสงและเป็นการประหยัดพลังงานไฟฟ้า	35	87.50	มาก
16. การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าอย่างถูกวิธี จะทำให้เครื่องใช้ไฟฟ้ามีอายุการใช้งานเพิ่มขึ้น	40	100	มาก
17. การประหยัดพลังงานไฟฟ้า หมายถึงการใช้พลังงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสูญเสียพลังงานไฟฟ้าน้อยที่สุด	39	97.50	มาก

ตาราง 3 เจตคติเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี

เจตคติการประหยัดพลังงานไฟฟ้า	$\bar{X}$	SD	ระดับ เจตคติ
1. พลังงานไฟฟ้ามีอยู่เพียงพอที่จะใช้อย่างสะดวกสบายตามความพอใจ	1.28	0.877	น้อย
2. การใช้พลังงานไฟฟ้าเป็นปริมาณมากย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	2.38	0.705	มากที่สุด
3. คนส่วนใหญ่ขาดจิตสำนึกในการประหยัดพลังงานไฟฟ้าเพื่อส่วนรวม	2.53	0.554	มากที่สุด

ตาราง 3 (ต่อ)

เจตนาคติการประหยัดพลังงานไฟฟ้า	$\bar{X}$	SD	ระดับ เจตคติ
4.ความร่วมมือจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยในการประหยัดพลังงานไฟฟ้าได้	2.70	0.516	มากที่สุด
5.การฝึกนิสัยให้มีการใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดเป็นสิ่งปฏิบัติได้ไม่ยาก	2.25	0.742	มาก
6.การไม่สนับสนุนให้มีการปิด-เปิดโทรทัศน์ให้เป็นเวลา	1.00	0.716	มากที่สุด
7.การปิดไฟขณะที่ไม่อยู่ในห้องเพียง 2-3 นาทีย่อมเป็นการช่วยประหยัดไฟฟ้าได้อย่างแน่นอน	1.93	0.888	น้อย
8.การประหยัดพลังงานไฟฟ้ายังไม่ถึงเวลาที่จะต้องทำอย่างเร่งด่วน	0.63	0.705	น้อยที่สุด
9.ควรมีการส่งเสริมการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า	2.33	0.656	มากที่สุด
10.ควรมีการรณรงค์ต่อต้านการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างสิ้นเปลือง	2.58	0.549	มากที่สุด
11.ความสะอาดสวยงามในชีวิตจะลดลงมากถ้ามีการใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด	0.95	0.639	น้อย
12.เครื่องใช้ไฟฟ้าที่สามารถอำนวยความสะดวกสบายมากเท่าใดยิ่งใช้มากขึ้นเท่านั้น	1.43	0.675	น้อย
13. การดูแลและตรวจสอบเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นประจำเป็นการช่วยประหยัดไฟฟ้าได้	2.55	0.639	มากที่สุด
14.การประหยัดพลังงานไฟฟ้าควรทำเฉพาะในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมเท่านั้น ส่วนภาคที่อยู่อาศัยและราชการไม่จำเป็น	0.45	0.677	น้อยที่สุด
15.การดำเนินนโยบายการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของรัฐบาลจะส่งผลให้สามารถพัฒนาประเทศได้ในระยะยาว	2.63	0.586	มากที่สุด
16.เราไม่จำเป็นต้องประหยัดพลังงานไฟฟ้าในโรงพยาบาลเพราะถือว่าเป็นของส่วนรวม	0.45	0.677	น้อยที่สุด

ตาราง 4 พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรในโรงพยาบาลหนองโดน
อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี

พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า	$\bar{X}$	SD	ระดับ พฤติกรรม
1. มีการปิดไฟฟ้าในช่วงพักเที่ยง	1.80	0.939	ปฏิบัติมาก
2. ปิดสวิตช์ไฟและเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกครั้ง	2.40	0.632	ปฏิบัติ มากที่สุด
3. หน่วยงานมีการเลือกใช้หลอดไฟที่มีประสิทธิภาพสูง แต่กินไฟน้อย	1.44	1.021	ปฏิบัติน้อย
4. การใช้โคมไฟที่มีแผ่นสะท้อนแสง เพื่อช่วยกระจาย ความสว่าง	0.53	0.847	ปฏิบัติ น้อยที่สุด
5. บริเวณที่จำเป็นต้องเปิดไฟทั้งคืน หน่วยงานจะใช้ หลอดไฟที่มีวัตต์ต่ำในบริเวณนั้น	1.40	1.033	ปฏิบัติน้อย
6. หน่วยงานมีการติดตั้งไฟเฉพาะจุด แทนการเปิดไฟ ทั้งห้อง	1.45	1.131	ปฏิบัติน้อย
7. ในบริเวณที่ต้องการแสงสว่างน้อย จะนำหลอดไฟออก บางส่วน	0.93	0.997	ปฏิบัติ น้อยที่สุด
8. หน่วยงานมีการแยกสวิตช์ไฟออกจากกันทั้งอาคาร	1.73	1.086	ปฏิบัติมาก
9. มีการดูแลและซ่อมแซมบำรุงอุปกรณ์ไฟฟ้าใน หน่วยงาน	1.68	0.764	ปฏิบัติมาก
10. หน่วยงานพยายามใช้แสงสว่างจากธรรมชาติให้มาก ที่สุด	1.95	0.749	ปฏิบัติมาก
11. หน่วยงานมีการใช้สีอ่อนตกแต่งภายในอาคาร	2.40	0.841	ปฏิบัติ มากที่สุด
12. หากไม่มีผู้ใดอยู่ในห้องเกินกว่า 1 ชั่วโมงท่านจะปิด เครื่องปรับอากาศเสมอ	2.53	0.784	ปฏิบัติ มากที่สุด
13. หน่วยงานมักจะตั้งอุณหภูมิของเครื่องปรับอากาศที่ 25 องศาเซลเซียส	2.60	0.744	ปฏิบัติ มากที่สุด
14. ในห้องที่มีเครื่องปรับอากาศ บุคลากรจะไม่ใส่เสื้อผ้า หนา เพราะต้องความเย็นมากขึ้น	2.13	0.911	ปฏิบัติมาก
15. การปิดประตูทุกครั้งที่เข้าหรือออกจากห้องที่เปิด เครื่องปรับอากาศอยู่	2.65	0.580	ปฏิบัติ มากที่สุด

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า	$\bar{X}$	SD	ระดับพฤติกรรม
16. การหลีกเลี่ยงการเก็บวัสดุที่ไม่จำเป็นในห้องที่มีเครื่องปรับอากาศ	1.85	0.834	ปฏิบัติมาก
17. หน่วยงานหลีกเลี่ยงการใช้เฟอร์นิเจอร์ที่อมความร้อน เช่นเก้าอี้นวม หรือสั๊กหลอดในห้องที่มีเครื่องปรับอากาศ	1.83	1.152	ปฏิบัติมาก
18. การเปิดพัดลมทุกครั้ง เมื่อปฏิบัติงาน	1.98	0.947	ปฏิบัติมาก
19. การปิดพัดลมทุกครั้ง เมื่อไม่มีคนอยู่	2.55	0.552	ปฏิบัติมากที่สุด
20. การใช้พัดลมในการช่วยระบายอากาศ	1.90	0.928	ปฏิบัติมาก
21. จะปิดคอมพิวเตอร์เสมอหากไม่มีการใช้งาน	2.25	0.671	ปฏิบัติมาก
22. หน่วยงานใช้คอมพิวเตอร์ที่เป็นระบบประหยัดพลังงาน (มีสัญลักษณ์ "Energy Star")	0.73	0.987	ปฏิบัติน้อยที่สุด
23. คอมพิวเตอร์มีการตั้งเวลาหน่วง (Delay Time) ในเวลาที่ไมใช้งานเกิน 15 นาที สำหรับจอภาพและ 30 นาที สำหรับตัวเครื่อง	1.53	1.154	ปฏิบัติมาก
24. ก่อนจะสั่งพิมพ์ ต้องตรวจทานข้อความที่พิมพ์บนจอภาพให้ถูกต้องเสียก่อน	2.55	0.639	ปฏิบัติมากที่สุด
25. หน่วยงานใช้การส่ง E-Mail แทนการส่งด้วยเอกสาร	1.08	0.917	ปฏิบัติน้อย
26. ปิดเครื่องพิมพ์ผลในขณะที่ไม่ใช้งานหรือหลังเลิกงาน	2.28	0.905	ปฏิบัติมากที่สุด
27. มีการเตรียมข้อมูล สำหรับการสนทนาทางโทรศัพท์ให้พร้อมก่อนเสมอ	2.33	0.859	ปฏิบัติมากที่สุด
28. จะปิดโทรทัศน์ทันทีเมื่อไม่มีคนดู	2.35	0.802	ปฏิบัติมากที่สุด
29. การปรับจอบโทรทัศน์จะไม่ปรับให้สว่างเกินไป	1.88	1.042	ปฏิบัติมาก
30. โทรทัศน์ในหน่วยงานจะไม่เสียบปลั๊กทิ้งไว้ตลอด	1.23	1.143	ปฏิบัติน้อย
31. จะเลือกดูรายการที่แน่นอนโดยไม่กดเลือกรายการบ่อยครั้ง	1.55	0.846	ปฏิบัติมาก

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรมกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า	$\bar{X}$	SD	ระดับ พฤติกรรม
32. ปิดตู้เย็นให้สนิททุกครั้ง หลังใช้งาน	2.90	0.304	ปฏิบัติมากที่สุด
33. ไม่นำของร้อนเข้าแช่ในตู้เย็น	2.63	0.740	ปฏิบัติมากที่สุด
34. มีการตรวจสอบขอบยางประตูของตู้เย็นไม่ให้เสื่อม อยู่เสมอ	1.83	0.931	ปฏิบัติมาก
35. มีการละลายน้ำแข็งในตู้เย็นอย่างสม่ำเสมอ	2.00	0.816	ปฏิบัติมาก
36. มีการตั้งสวิตช์อุณหภูมิในตู้เย็นให้เหมาะสม	2.28	0.905	ปฏิบัติมากที่สุด
37. หน่วยงานเลือกใช้ตู้เย็นที่มีสลากเบอร์ 5 เสมอ	1.95	1.011	ปฏิบัติมาก
38. หน่วยงานเลือกตู้เย็นให้มีขนาดเหมาะสมกับขนาด ผู้ใช้งาน	2.40	0.841	ปฏิบัติมากที่สุด
39. จะตั้งปลั๊กกระติกน้ำร้อนออกทันทีเมื่อน้ำร้อน	2.15	0.802	ปฏิบัติมาก
40. ใส่น้ำในกระติกน้ำร้อนให้พอเหมาะกับความต้องการ	2.13	0.757	ปฏิบัติมาก

ตาราง 5 สรุปสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน

กรอบเนื้อหาการวิจัย	สภาพปัจจุบัน	ปัญหาและความต้องการ การพัฒนา
1. ความรู้เกี่ยวกับการ ประหยัดพลังงานไฟฟ้า	เจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ ได้แก่ 1. โทรท์คนส์สกินไฟเท่ากับ โทรท์คนส์ขาวดำ 2. อายุการใช้งานของหลอด นีออนสั้นกว่าหลอดไฟธรรมดา	ปัญหา 1. ขาดความรู้เรื่องการเลือกใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า ความต้องการ 2. การอบรมให้ความรู้เรื่องการเลือกใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า

ตาราง 5 (ต่อ)

กรอบเนื้อหาการวิจัย	สภาพปัจจุบัน	ปัญหาและความต้องการ การพัฒนา
2. เจตคติเกี่ยวกับการใช้ พลังงานไฟฟ้าอย่าง ประหยัด	เจ้าหน้าที่ยังขาดเจตคติ ได้แก่ 1. การประหยัดพลังงานไฟฟ้า ควรทำเฉพาะในภาคธุรกิจและ อุตสาหกรรมเท่านั้น ส่วนภาคที่ อยู่อาศัยและราชการไม่จำเป็น 2. เราไม่จำเป็นต้องประหยัด พลังงานไฟฟ้าในโรงพยาบาล เพราะถือว่าเป็นของส่วนรวม 3. การประหยัดพลังงานไฟฟ้า ยังไม่ถึงเวลาที่จะต้องทำอย่าง เร่งด่วน 4. ความสะดวกสบายในชีวิตจะ ลดลงมากถ้ามีการใช้ไฟฟ้า อย่างประหยัด	ปัญหา 1. ขาดเจตคติที่ดีต่อการ ประหยัดพลังงานไฟฟ้าของ หน่วยงาน 2. การใช้พลังงานไฟฟ้าตาม ความสะดวกสบาย 3. ขาดการสนับสนุน หน่วยงานในการประหยัด พลังงาน ความต้องการ 1. การอบรมให้ความรู้และเจต คติต่อการประหยัดพลังงาน ไฟฟ้าของหน่วยงาน 2. การรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ทุก คนประหยัดพลังงานไฟฟ้าที่ ถือว่าเป็นหน้าที่ 3. ออกมาตรการการประหยัด พลังงานไฟฟ้า
3. พฤติกรรมการใช้ พลังงานไฟฟ้า	เจ้าหน้าที่ยังขาดพฤติกรรมการ ประหยัดพลังงานไฟฟ้า ได้แก่ 1. การใช้คอมพิวเตอร์ที่มีแผ่นสะท้อน แสง เพื่อช่วยกระจายความ สว่าง 2. ในบริเวณที่ต้องการแสงสว่าง น้อย จะนำหลอดไฟออกบางส่วน	ปัญหา 1. การเลือกใช้เครื่องใช้/ อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ไม่ถูกต้อง 2. การปฏิบัติตน/การใช้ เครื่องใช้/อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ไม่ ถูกต้อง

ตาราง 5 (ต่อ)

กรอบเนื้อหาการวิจัย	สภาพปัจจุบัน	ปัญหาและความต้องการ การพัฒนา
	3. หน่วยงานใช้คอมพิวเตอร์ที่ เป็นระบบประหยัดพลังงาน (มี สัญลักษณ์ "Energy Star")	ความต้องการ 1. การอบรมให้ความรู้ 2. การปรับเปลี่ยนสายไฟฟ้า
	4. บริเวณที่จำเป็นต้องเปิดไฟ ทั้งคืน หน่วยงานจะใช้หลอดไฟ ที่มีวัตต์ต่ำในบริเวณนั้น	ในโรงพยาบาล 3. การกำหนดเวลาปิดเปิดไฟ กลาง
	5. หน่วยงานมีการเลือกใช้ หลอดไฟที่มีประสิทธิภาพสูงแต่ กินไฟน้อยการตัดหลอดไฟ บางส่วนออก	4. การออกมาตรการประหยัด ไฟฟ้า 5. การกำหนดผู้รับผิดชอบ ตรวจการใช้พลังงานไฟฟ้า
	6. หน่วยงานมีการติดตั้งไฟ เฉพาะจุด แทนการเปิดไฟทั้งห้อง	6. การรณรงค์การประหยัด พลังงานไฟฟ้า